

ОСНОВНИ ДАННИ ЗА КУЛТУРАТА В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ПРЕЗ 2016 ГОДИНА

Статистическите изследвания на НСИ в областта на културата осигуряват информация за дейността на музеите, театрите, библиотеките, кината, радио- и телевизионната програмна дейност и производството на филми. Основните показатели и обхватът на изследванията са в съответствие с методологическите изисквания на ЮНЕСКО.

Културни институции

В обхвата на културните институции се включват музеите, театрите и музикалните колективи (сценичните изкуства) и библиотеките.

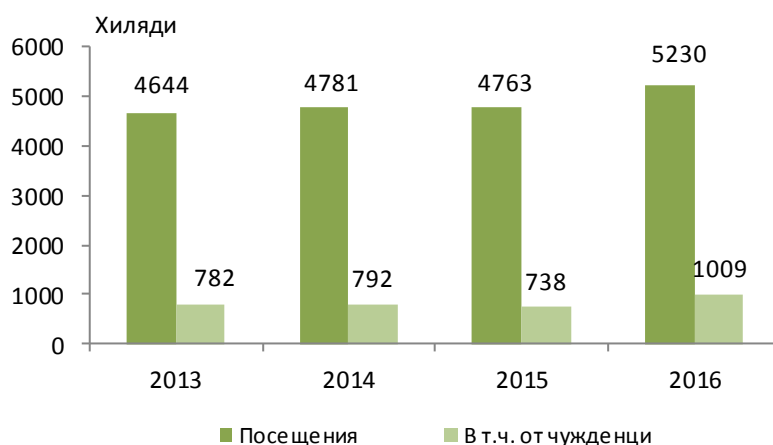
1. Музеи

Към 31.12.2016 г. в страната функционират 195 музея, регистрирани съгласно Закона за културното наследство. По тематичен обхват те се разделят на 88 общи и 107 специализирани музея (включително художествени галерии).

През 2016 г. движимите културни ценности, формиращи Националния музеен фонд, са 7 360 хил. фондови единици и в сравнение с 2015 г. техният брой намалява с 2.4%. Цифровизирани са 334 хил. фондови единици, което е с 5 хил. повече в сравнение с предходната година.

Посещенията в музеите през 2016 г. са 5 230 хил. и в сравнение с 2015 г. се увеличават с 9.8%. Приблизително една четвърт от тях (1 223 хил.) са осъществени в дните със свободен вход. Регистрирано е увеличение на посещенията на чужденци в музеите - с 271 хил., или с 36.8%, в сравнение с предходната година.

Фиг. 1. Посещения в музеите

Общите приходи на музеите през 2016 г. са 56 375 хил. лв. и в сравнение с предходната година се увеличават с 12.5%. От тях размерът на бюджетната субсидия е 43 000 хил. лв. (76.3%),

приходите от посещения са 7 690 хил. лв. (13.6%) и от европейски програми и проекти - 745 хил. лева (1.3%).

Общият персонал на музеите през 2016 г. е 3 150 души и се увеличава с 4.3% в сравнение с 2015 година.

През 2016 г. в музеите са използвани 1 375 компютъра за административни цели, 608 - за съхранение на бази данни, и 188 - за предоставяне на данни на посетителите.

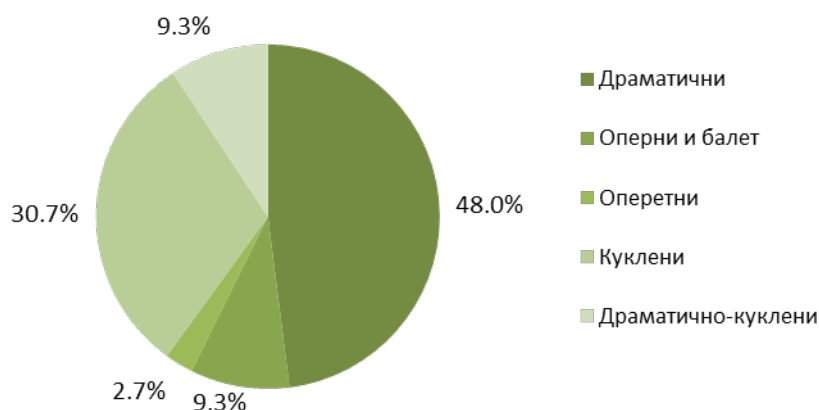
2. Сценични изкуства

През 2016 г. в действащите 75 театъра в страната са организирани 15 162 представления, посетени от 2 295 хил. зрители, като в сравнение с 2015 г. представленията се увеличават със 7.0%, а посещенията - с 5.8%. Средният брой посетители на едно представление намалява от 153 лица през 2015 г. на 151 лица през 2016 година.

Разпределението на театрите по вид и реализирани постановки през 2016 г. е следното:

- 36 драматични театъра с 6 110 представления;
- 23 куклени театъра с 5 545 представления;
- 7 драматично-куклени театъра с 1 987 представления;
- 7 оперни и балетни театъра с 1 130 представления;
- 2 оперетни театъра с 390 представления.

Фиг. 2. Структура на театрите по вид

Приходите на театрите през 2016 г. са 79 008 хил. лв., от които 19 585 хил. лв. (24.8%) са приходи от билети и от участия в турнета в страната и в чужбина.

През 2016 г. в страната развиват дейност 58 музикални колектива - 5 филхармонии, 29 професионални ансамбъла за народни песни и танци и 24 оркестъра. Представленията на тези колективи намаляват със 7.8%, а посещенията - с 3.3% в сравнение с 2015 година.

Дружества, сдружения и музикални компании са организирани 12 рецитала (художествено слово), посетени от 2 200 зрители.

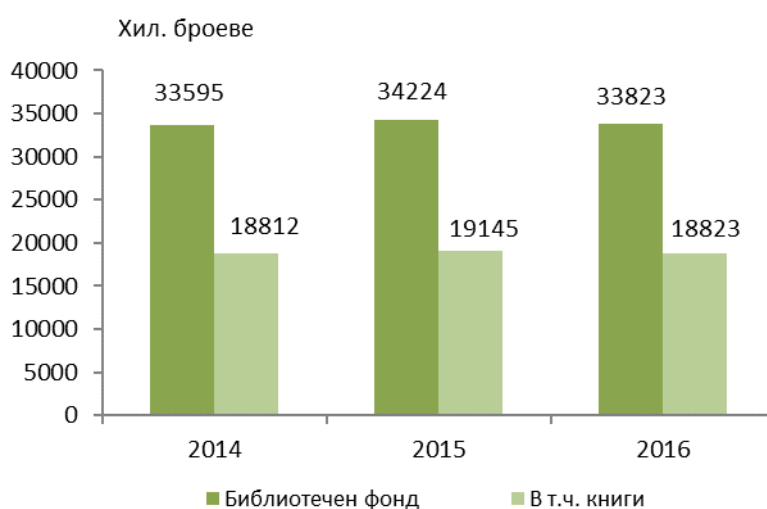
През 2016 г. са осъществени 1 079 концерта, посетени от 443 хил. лица. Най-често са организирани естрадни концерти (поп, рок, фолк и др.) - 383, посетени от 204.1 хил. лица, което е 46.1% от всички посетители на концерти.

3. Библиотеки

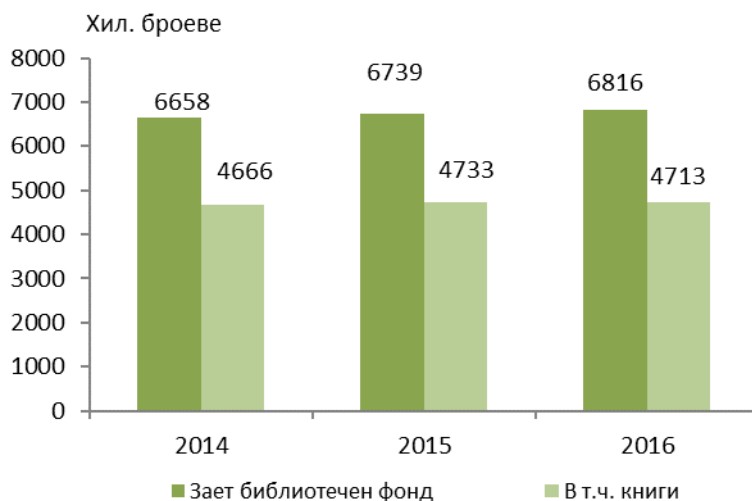
През 2016 г. библиотеките с фонд над 200 хил. библиотечни единици са 47, и намаляват с една спрямо предходната година. Фондът се състои от 33 823 хил. библиотечни документа: книги, продължаващи издания - вестници, списания, бюлетини и други. С най-висок дял от общия фонд в наблюдаваните библиотеки са книгите - 55.7% (18 823 хил.), следвани от другите библиотечни документи (аудио-визуални, електронни, графични и картографски издания, микроформи, патенти и стандарти) - 29.7% (10 045 хил.), и продължаващите издания - 14.6% (4 955 хиляди).

Фиг. 3. Библиотечен фонд

Регистрираните читатели са 239 хил., което е с 1.8% повече в сравнение с предходната година. Посещенията се увеличават с 3.1% и достигат 4 315 хиляди. Заетият библиотечен фонд средно на един читател е 29 бр. за 2016 г. и остава непроменен спрямо 2015 година.

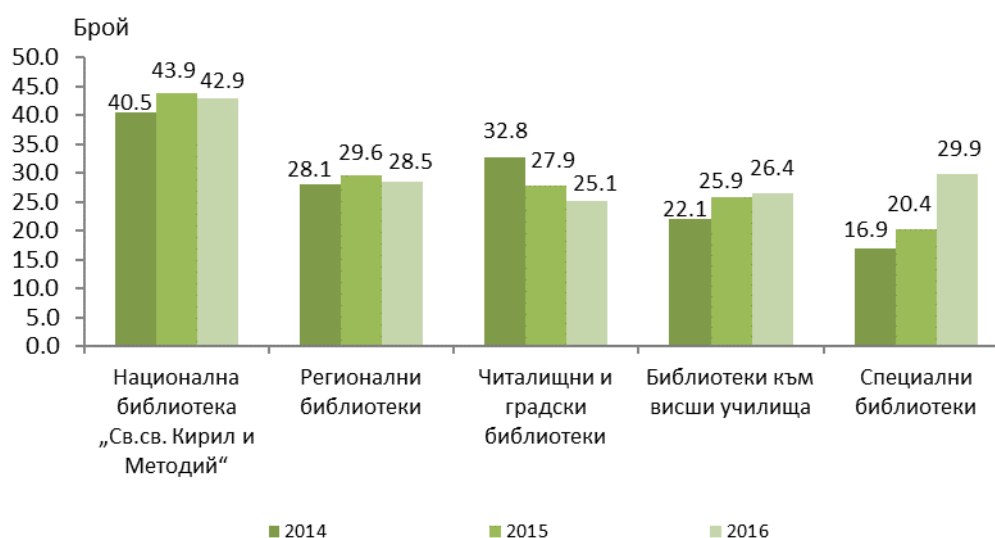
Фиг. 4. Зает библиотечен фонд

В Националната библиотека „Св.св. Кирил и Методий“ през 2016 г. има регистрирани 8 041 хил. библиотечни документа, което е с 44 хил. повече в сравнение с предходната година. Библиотечният фонд в 26-те регионални библиотеки в областните центрове е 11 814 хил., като заетият библиотечен фонд в тях намалява с 58 хил. (1.5%) в сравнение с 2015 година.

Фиг. 5. Зает библиотечен фонд на един читател по видове библиотеки

Аудио-визуална дейност

Аудио-визуалната дейност включва филмовото производство, дейността на кината, както и радио- и телевизионната програмна дейност.

4. Филмово производство

През 2016 г. са произведени общо 106 пълнометражни, късометражни и среднометражни филма, от тях 61 за кинорежата, 45 за телевизията, в т.ч. 3 сериала с общо 106 епизода.

Произведените пълнометражни филми са 35 (33 за кинорежата и 2 за телевизията) и се увеличават с 34.6% спрямо предходната година.

Произведените късометражни и среднометражни филми са 71, от които 8 игрални, 46 документални и образователни и 17 анимационни. В сравнение с 2015 г. производството на този вид филми намалява с 21.1%.

Фиг. 6. Произведени филми по вид

5. Кина

В края на 2016 г. кината в страната са 59, а киноекраните - 220, което е повече в сравнение с 2015 г. съответно с 4 и 14. Мултиплексите¹ са 11 и в тях са осъществени 65.5% от всички прожекции и 71.5% от посещенията.

1. Кина, екрани, прожекции и посещения

	2012	2013	2014	2015	2016
Кина - бр.	41	40	49	55	59
Екрани - бр.	150	157	196	206	220
Прожекции - хил.	243	248	282	306	322
Посещения - хил.	4257	4760	5097	5341	5548

През 2016 г. в сравнение с предходната година прожекциите в кината се увеличават с 5.2%, а посещенията - с 3.9%. Прожектирани са 7 396 филма, които според националността им се разпределят, както следва: 650 български, 1 874 европейски, 4 306 от САЩ и 566 от други страни.

Най-голям е броят на кината в Югозападния район - 20 със 168 хил. прожекции, посетени от 3.0 млн. зрители. В столицата функционират 16 кина със 101 екрана, в които са прожектирани 3 011 филма.

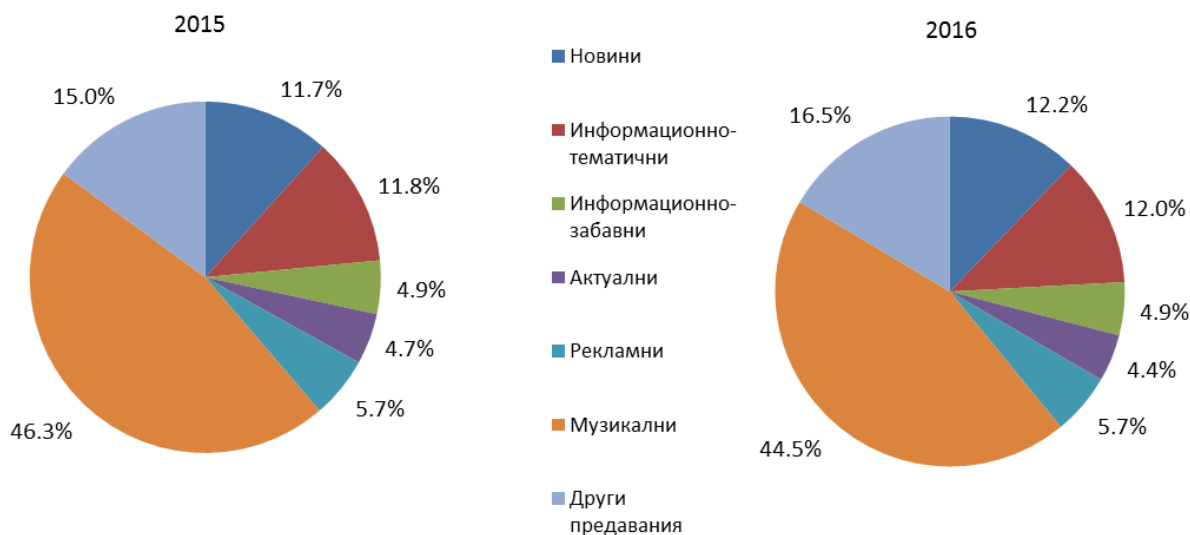
¹ Стационарно кино с 8 и повече екрана.

6. Радиопрограмна дейност

През 2016 г. в страната извършват дейност 84 лицензирани и регистрирани радиооператори, които са излъчили 710.3 хил. часа радиопредавания, или с 0.8% (5.7 хил. часа) повече в сравнение с 2015 година. Най-голям е дялът на излъчените музикални предавания - 44.5%, следвани от новините (бюлетини, коментари, спортни новини и прогнози за времето) - 12.2%, и информационно-тематичните - 12.0%. Дялът на програмите за изкуство и култура е 2.2%, а на образователните програми - 1.3%. Излъчените реклами са 5.7% (40.3 хил. часа) от всички предавания.

Фиг. 7. Структура на радиопредаванията по вид

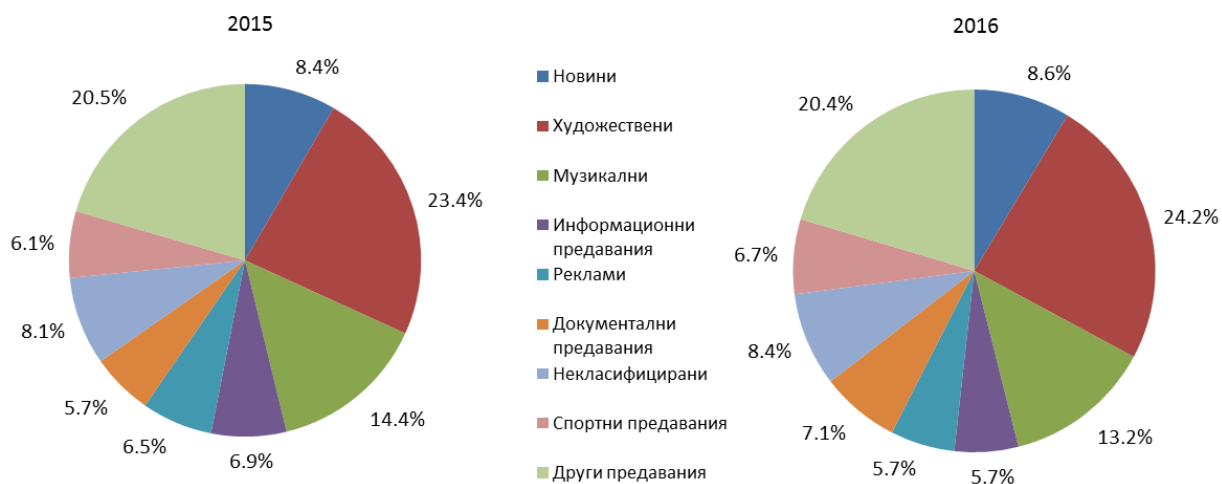
7. Телевизионна програмна дейност

През 2016 г. в страната функционират 121 лицензирани и регистрирани български телевизионни оператора, което е с 5 повече от предходната година. Телевизиите с наземно разпръскване и тези по кабел и сателит са излъчили програми с обща продължителност 783.5 хил. часа, или със 7.1% повече в сравнение с 2015 година. Специализираните предавания са разпределени по часове, както следва:

- художествени предавания (игрални, телевизионни и видеофилми) - 190.0 хил. часа (24.2% от общия брой часове);
- музикални предавания - 103.5 хил. часа (13.2%);
- новини (бюлетини, коментари, спортни новини и прогнози за времето) - 67.4 хил. часа (8.6%);
- реклами - 45.0 хил. часа (5.7%);
- образователните предавания - 11.0 хил. часа (1.4%).

Фиг. 8. Структура на телевизионните предавания по вид

Методологични бележки

Информация за дейността на **музеите** се получава в резултат на регулярно провеждано годишно наблюдение. Тяхната дейност се характеризира чрез: музейните фондови единици, посетителите; културно-просветната работа; персонала; приходите и разходите и материално-техническата база.

Дейността на **сценичните изкуства** е предмет на отделно годишно изследване. Единици на наблюдение са театрите, оперите, оперетите, цирковете, музикалните колективи, дружествата и сдруженията, които са организирали и провели рецитали и концерти (естрадни, фолклорни, симфонични, камерни, хорови, на духови оркестри, смесени и други). Тяхната дейност обхваща следните основни характеристики: сцени, места, представления, посетители, постановки по националност на автора, в т.ч. нови постановки.

Предмет на годишно статистическо наблюдение е и дейността на **библиотеките** с библиотечен фонд над 200 хиляди единици. Тяхната дейност обхваща следните основни характеристики: библиотечен фонд (книги, продължаващи издания и други библиотечни документи), читатели, посещения, зает библиотечен фонд, персонал, приходи и разходи, компютри, площ на библиотеките.

Данните за **филмовото производство** се събират годишно от Националния филмов център и частните продуценти. Тяхната дейност се характеризира главно чрез произведените филми, вкл. видеофилмите, филмите за кинорежата и телевизията. Дейността на **кината** се обхваща чрез следните основни характеристики: места, екрани, прожекции, зрители, приходи от билети. Не се наблюдават киноklubовете и подвижните кина.

Дейността на **радио- и телевизионните оператори** се обхваща чрез следните основни характеристики: предавания по функция в часове, приходи и разходи.

Повече информация и данни от изследванията в областта на културата могат да бъдат намерени на сайта на НСИ (<http://www.nsi.bg/bg/node/3552/>) и в Информационна система ИНФОСТАТ на НСИ (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=36).

Приложение

Таблица 1

Културни институции в страната

	2014		2015		2016	
	брой	посещения - хил.	брой	посещения - хил.	брой	посещения - хил.
Библиотеки	48	4009	48	4184	47	4315
Музеи	204	4781	201	4763	195	5230
Театри	72	2302	75	2169	75	2295

Таблица 2

Произведени филми през 2016 година

(Брой)

	Филми	Произведени филми по направление				
		за кинорежата	за телевизията			
			общо	телевизионни	сериали	
					общо	епизоди
Общо	106	61	45	42	3	106
Пълнометражни филми	35	33	2	1	1	12
Игрални	22	20	2	1	1	12
Документални	12	12	-	-	-	-
Анимационни	1	1	-	-	-	-
Късометражни и среднометражни филми	71	28	43	41	2	94
Игрални	8	5	3	1	2	94
Документални и образователни	46	6	40	40	-	-
Анимационни	17	17	-	-	-	-